

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina na roky 2016 – 2023

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Černina

Sídlo: Černina, 067 23 Baškovce pri Humennom

IČO:00322881

Štatutárny orgán obce: Silvia Žinčáková, starostka

Telefón: 057/788 03 92, 0918 360 941

Mail: oucernina@gmail.com

Webová stránka: www.cernina.ocu.sk

OBSAH

Zoznam tabuliek.....	5
Zoznam grafov.....	7
Úvod.....	8
1 Všeobecná charakteristika obce	10
1.1 Geografická analýza obce.....	10
1.1.1 Geomorfologické členenie, geologické pomery:	11
1.1.2 Klimatické pomery	12
1.1.3 Hydrologické pomery.....	12
1.1.4 Pôdne pomery.....	13
1.1.5 Rastlinstvo a živočístvo	13
1.2 Historický vývoj obce.....	13
1.3 Sociálno-demografická analýza	14
1.4 Analýza hospodárskeho rozvoja.....	30
1.5 Analýza environmentálneho rozvoja.....	33
1.5.1 Odpadové hospodárstvo... Chyba! Záložka nie je definovaná.	
1.6 Analýza sociálneho a kultúrneho rozvoja..... Chyba! Záložka nie je definovaná.	
1.6.1 Školstvo	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.6.2 Zdravotníctvo	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.6.3 Sociálna starostlivosť	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.6.4 Iná vybavenosť a miestne služby	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.6.5 Kultúra a voľnočasové aktivity	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.6.6 Šport.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
2 SWOT analýza.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

3	Strategická časť	Chyba! Záložka nie je definovaná.
4	Programová časť.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
5	Realizačná časť	Chyba! Záložka nie je definovaná.
5.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.	Chyba! Záložka nie je definovaná.
5.2	Komunikačná stratégia	Chyba! Záložka nie je definovaná.
5.3	Monitorovanie a hodnotenie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
5.4	Akčný plán	Chyba! Záložka nie je definovaná.
6	Finančná časť.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
6.1	Indikatívny finančný plán na celú realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Záver.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Prílohy	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha 1 Výsledky dotazníka	Chyba! Záložka nie je definovaná.

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.	14
Tabuľka 2 Vekové rozloženie obyvateľstva podľa pohlavia v obci Černina (2011).....	16
Tabuľka 3 Obyvatelia podľa produktívneho veku	17
Tabuľka 4 Bilancia prirodzeného a celkového prírastku obyvateľov v obci Černina	18
Tabuľka 5 Migračné saldo	19
Tabuľka 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Černina a SR	21
Tabuľka 7 Obyvateľstvo podľa pohlavia a dosiahnutého vzdelania (2011).....	24
Tabuľka 8 Zručnosti obyvateľov v práci s PC	25
Tabuľka 9 Členenie obyvateľov podľa ekonomickej aktivity	26
Tabuľka 10 Obyvateľstvo podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ek.činnosti:.....	27
Tabuľka 11 Zamestnanosť podľa sektorov.....	29
Tabuľka 12 Hospodárenie obce v rokoch 2012 - 2015	31
Tabuľka 13 Prehľad investičných aktivít v obci od roku 2010.....	31
Tabuľka 14 Vývoj počtu podnikateľských subjektov v obci Černina.....	32
Tabuľka 15 Členenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy.....	34
Tabuľka 16 Záujmové alebo verejnoprospešné organizácie v obci	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Tabuľka 17 Prehľad špecifických cieľov a opatrení priority 1, 2, 3 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 18 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 1 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 19 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 2 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 20 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 3 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 21 Akčný plán – priorita 1 ..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 22 Akčný plán – priorita 2 ..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 23 Akčný plán – priorita 3 ..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 24 Tabuľka model doplnkového financovania – priorita 1 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 25 Tabuľka model doplnkového financovania – priorita 2 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Tabuľka 26 model doplnkového financovania – priorita 3 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia od roku 2006	15
Graf 2 Porovnanie podielu počtu obyvateľov z hľadiska pohlavia v SR a obci Černina ..	15
Graf 3 obyvatelia obce Černina podľa veku a pohlavia (2011)	16
Graf 4 Obyvatelia podľa produktívneho veku	17
Graf 5 obyvatelia podľa produktívneho veku v obci Černina a SR	18
Graf 6 Vývoj prirodzeného a celkového prírastku	19
Graf 7 Migračné saldo	20
Graf 8 Podiel obyvateľov podľa vzdelania v SR a obci Černina	23
Graf 10 Členenie obyvateľov podľa ekonomickej aktivity	27
Graf 11 Členenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy	34
Graf 12 Členenie poľnohospodárskej pôdy	35
Graf 13 Členenie nepoľnohospodárskej pôdy	35

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina (ďalej PHRSR) je rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

Vypracovaním Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných, ale hlavne ľudských zdrojov, ktoré sú nevyhnutnou časťou implementácie rozvojovej stratégie Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.
- Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.
- Aktualizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

- Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.
- Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Analyticko-strategická časť PHSR je zameraná na predstavenie hospodárskej a sociálnej situácie obce Černina, východiskom ktorej je súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická a environmentálna situácia obce. Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia vychádza z analýzy súčasného stavu a potrieb v oblasti udržateľného rozvoja obce s následným určením priorít rozvoja obce.

Použité skratky (Zdroje financovania)

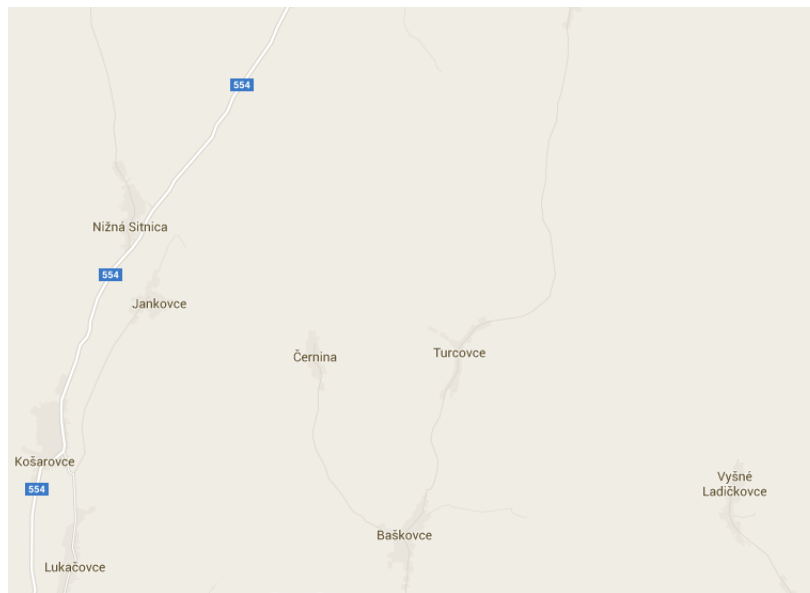
OP LZ	Operačný program ľudských zdrojov
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
SACR	Slovenská agentúra cestovného ruchu
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
MAS	Miestna akčná skupina
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

1.1 GEOGRAFICKÁ ANALÝZA OBCE

Černina je obec v Prešovskom samosprávnom kraji, na severozápade od okresného mesta Humenné, v južnej časti Nízkych Beskýd v doline potoka ústiaceho do Ondavy. Nadmorská výška v strede obce je okolo 264 m n.m. a v chotári 240 – 459 m n.m. Katastrálne susedí s katastrami obcí Lukačovce, Turcovce, Jankovce, Baškovce, Pakostov a Hrubov. Okresné mesto Humenné je vzdialené 20 km. Obec má rozlohu 740 ha.

Obec je situovaná v regióne Horného Zemplína do Horno - zemplínskej národopisnej oblasti. Je súčasťou mikroregiónu Ondávka a Miestnej akčnej kupiny TRI DOLINY.

Symboly obce: Erb a vlajka

Blazón erbu

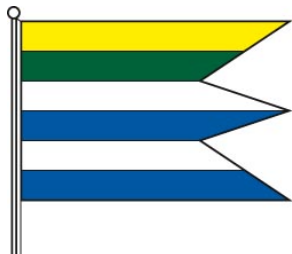
V zelenom štíte v trikrát strieborno-modro delenej päte štítu stojaci vpravo pootočený striebroodetý predklonený muž v zlatom plášti, opierajúci sa o zlatú palicu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Komentár: Motív pútnika, ktorý palicou akoby skúšal hĺbku vody, vychádza z pečate obce z druhej polovice 18. stor.

Zdroj: Heraldický register Slovenskej republiky

Obecná vlajka má podobu šiestich pozdĺžnych pruhov žltého, zeleného, bieleho, modrého, bieleho a modrého. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Zdroj: www.buyflags.eu

1.1.1 GEOMORFOLOGICKÉ ČLENENIE, GEOLOGICKÉ POMERY:

Kataster obce Černina sa rozprestiera v oblasti Nízke Beskydy, so severnou časťou v geografickom celku Laborecká vrchovina a južnou v Ondavskej vrchovine. Samotná obec leží v doline rovnomenného toku. Dolina toku, kľukatiaca sa smerom na juh až juhovýchod, je obkolesená silne členenou pahorkatinou.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Územie katastra má nepravidelný pretiahnutý tvar v smere S, SV - J o rozlohe 739,97 ha s maximálnou šírkou 1,9 km a dĺžkou 5,4 km. Absolútny výškový rozdiel je 249 m. Najnižšie položené miesto má hodnotu 205 m n. m. a nachádza sa v južnej časti katastra na toku Ondavka. Najvyššie položené miesto má hodnotu 454 m n. m. a nachádza sa na východe územia, je ním vrch Čierna hora.

Z hľadiska dopravy je obec koncovou obcou, so strediskovou obcou Ohradzany ju spája cesta 3. triedy vo vzdialenosti 6,5 km, okresné mesto Humenné je vzdialené 18 km. v súradnicovom systéme obec leží na rovnobežke 49°03'13" severnej zemepisnej šírky a poludníkom 21°49'36" východnej zemepisnej dĺžky. Absolútny výškový rozdiel je 248 m. Najnižšie položené miesto má hodnotu 211 m n. m. a nachádza sa v južnej časti katastra na toku Černina. Najvyššie položené miesto má hodnotu 459 m n. m. a nachádza sa na severovýchode územia, je ním vrch Barancová.

Od obce na juh sa tiahne pásмо krieda a paleogén vonkajších Karpát, pieskovce, ílovce: tenkovrstvený flyš, červené ílovce (belovežské súvrstvie, „pestré“ vrstvy); paleocén - vrchný eocén.

1.1.2 KLIMATICKÉ POMERY

Obec leží na rozhraní medzi teplou a mierne teplou klimatickou oblasťou, ktoré sú však charakterizované ako oblasti s chladnou až studenou zimou v pahorkatinnej oblasti. Priemerný ročný úhrn zrážok je 650-800 mm, prevládajú tu severné a južné vetry.

1.1.3 HYDROLOGICKÉ POMERY

Obcou Černina preteká potok rovnomenného názvu prameniáci medzi vrchmi Michalova hora a Firlička vlievajúci sa východne od obce do rieky Ondavky ústiacej do rieky Ondava patriacej do povodia rieky Bodrog umoria Čierneho mora.

1.1.4 PŮDNE POMERY

Územie tvoria kambizeme modálne, menej pseudoglejové. s lokálnym výskytom pararendzín, fluvizeme a pseudogleje. Severnú a juhovýchodnú časť územia tvoria kambizeme, kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodné kambizeme pseudoglejové; zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín (flyš). Stredné polohy tiahnuce sa na západ tvoria kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje; zo zvetralín rôznych hornín.

1.1.5 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Na území obce Černina nižšie časti pohorí zaberajú najmä dubové lesy, vo vyšších častiach prevládajú bučiny, v celej oblasti však prevláda buk. z drevín sa tu vyskytujú hraby, vrby, jelše, topole, brezy a jasene, borovice. v nadmorských výškach nad 700 m sa miestami vyskytuje jedľa biela, smrek.

Fauna sledovanej oblasti je veľmi pestrá a zodpovedá provincii listnatých lesov podkarpatského úseku. Živočíchy patria medzi zástupcov spoločenstiev listnatého a ihličnatého lesa a taktiež polí, lúk, vodných tokov, vodných plôch a ich brehov. Vyskytuje sa tu zajac poľný bažant poľovný, srnec lesný, jeleň lesný, diviak lesný. Zo vzácných a chránených druhov tu žijú aj veľké šelmy ako rys ostrovid, vlk dravý, mačka divá, medveď hnedý a mnoho ďalších druhov ako zubor hôrny, výr skalný, sova dlhochvostá, orol kriklavý, kuna lesná a skalná, haja červená, vydra riečna, jazvec lesný, krkavec čierny, korytnačka močiarna, z vodného vtáctva: hus divá, kačica divá, bocian biely, bocian čierny, rybár bahenný, sliapočka zelenooká, čajka smejivá, volavka popolavá. Okrem stavovcov a vtákov sa tu vyskytujú mnohé druhy bezstavovcov. z rastlinstva sa okrem drevín vyskytujú početne aj mnohé chránené druhy.

1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Prvá písomná zmienka v roku 1492.

Obec sa spomína v roku 1492. Patrila panstvu Humenné. v roku 1715 sa útekem podaných takmer vyľudnila. V roku 1787 mala 31 domov a 187 obyvateľov, v roku 1828 mala 28

domov a 213 obyvateľov. v 18. a 19. storočí vlastnili tunajšie majetky rodiny Mattyassovszkovcov a Podhorányiovcov. Obyvatelia sa zaoberali drevorubačstvom, pastierstvom a pálením drev. uhlia. v 2. pol. 19. storočia sa mnohí vystaňovali. Za I. ČSR obyvatelia pracovali na svojich hospodárstvach a sezónne v lesoch. Dnes obyvatelia pracujú v priemyselných podnikoch v Humennom, niektorí však odchádzajú za prácou do zahraničia.

1.3 SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

Podľa údajov ŠÚ SR historický vývoj počtu obyvateľov obce Černina od druhej polovice 19. storočia rástol a začiatkom 20. storočia bol vystriedaný výrazným poklesom v dôsledku tzv. prvej vlny vystaňovania, ktorý vyvrcholil v roku 1910. Odvtedy bol zaznamenaný najväčší prírastok obyvateľstva až do populačného boomu vrcholiaceho v roku 1970. Neskôr došlo k výraznému úbytku počtu obyvateľov po roku 1989, ktorý sa čiastočne stabilizoval až v posledných troch rokoch.

Demografický vývoj obce Černina za predchádzajúcich 10 rokov nezaznamenáva výraznejšie odchýlky a udržiava si hodnotu v rozmedzí 177 – 183 obyvateľov. Najvyšší počet obyvateľov 183 obec zaznamenala v roku 2006 a najnižší v počte 177 v roku 2015. Ukazovateľ vývoja zastúpenia mužov a žien zaznamenáva trend klesajúceho počtu žien, čím sa pomer oboch pohlaví vyrovnáva. Pôrodnosť sa pohybuje medzi hodnotami od 0-4 detí za rok, pričom v roku 2010 a 2015 mala najnižšiu, nulovú hodnotu za posledných desať rokov a v rokoch 2009 a 2011 sa v obci narodili 4 deti (tab.č.4).

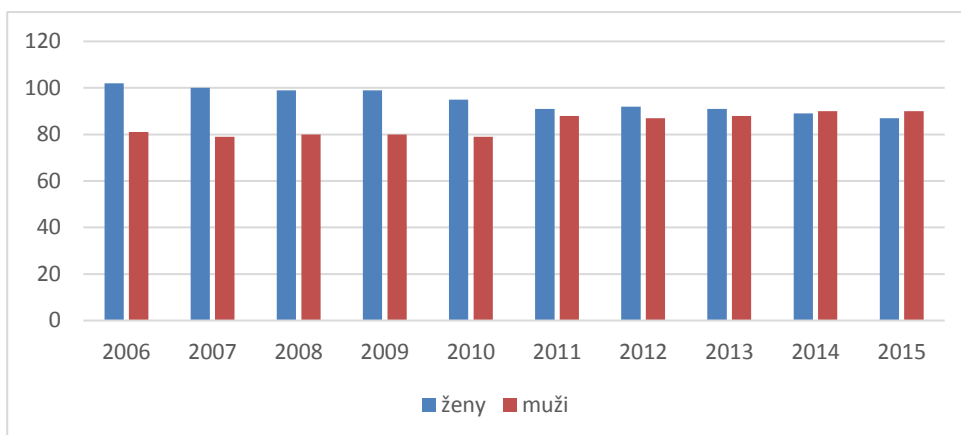
TABUĽKA 1 STAV TRVALE BÝVAJÚCEHO OBYVATEĽSTVA K 31.12.

roky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
spolu	183	179	179	179	174	179	179	179	179	177
ženy	102	100	99	99	95	91	92	91	89	87
muži	81	79	80	80	79	88	87	88	90	90

Zdroj: ŠÚ SR

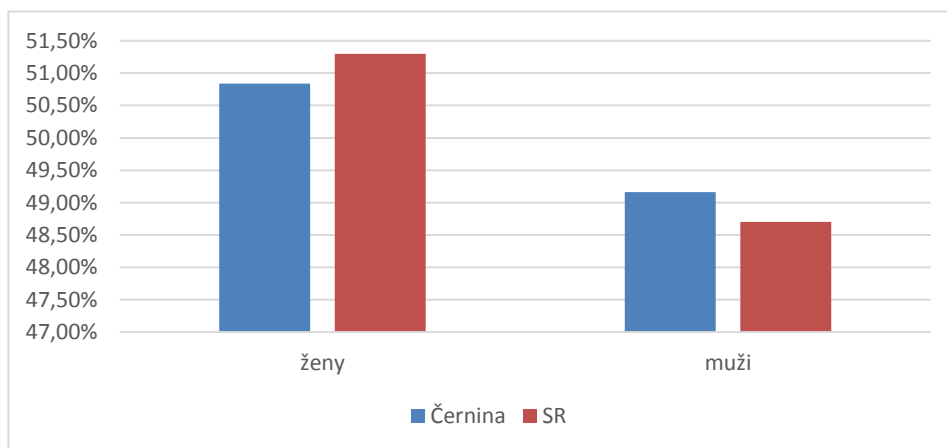

GRAF 1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV PODĽA POHLAVIA OD ROKU 2006

Podľa údajov posledného sčítania obyvateľov a bytov (ďalej SOBD) od roku 2011 zastúpenie žien a mužov vykazuje istú zhodu s celoslovenskými štatistikami.

GRAF 2 POROVNANIE PODIELU POČTU OBYVATEĽOV Z HĽADISKA POHLAVIA V SR A OBCI ČERNINA

Dáta z roku 2011 uvedené v tabuľke č.2 sú v súlade so štandardným demografickým vývojom predproduktívneho veku oboch pohlaví, kde počet mužov zaznamenáva miernu prevahu v porovnaní so ženami. Tento nepomer sa vyrovnáva v produktívnom veku a v poproduktívnom veku sa mení v prospech žien až vo vekovej skupine od 60. roku, kedy evidujeme jej nárast. Najpočetnejšou kategóriou sú obyvatelia vo veku od 30-34 rokov. Zároveň v kategórii ľudí v produktívnom veku je najmenej vo veku od 45-49 rokov.

Tabuľka 2 Vekové rozloženie obyvateľstva podľa pohlavia v obci Černina (2011)

kategórie	muži	ženy	spolu	rozdiel
0 - 4	8	4	12	4
5 - 9	5	4	9	1
10 - 14	8	6	14	2
15 - 19	6	6	12	0
20 - 24	4	4	8	0
25 - 29	5	7	12	-2
30 - 34	9	7	16	2
35 - 39	7	7	14	0
40 - 44	5	4	9	1
45 - 49	3	3	6	0
50 - 54	6	8	14	-2
55 - 59	7	4	11	3
60 - 64	4	6	10	-2
65 - 69	4	4	8	0
70 - 74	3	5	8	-2
75 - 79	0	5	5	-5
80 - 84	2	6	8	-4
85 - 89	0	5	5	-5
90 - 94	0	0	0	0
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
nezistené	0	0	0	0
spolu	86	95	181	-9

Zdroj: ŠÚ SR

GRAF 3 OBYVATELIA OBCE ČERNINA PODĽA VEKU A POHLAVIA (2011)

Údaje ŠÚ SR poukazujú na starnutie populácie v obci. Počet narodených detí v obci kolíše medzi 0-4 deti/rok a počet ľudí v poproduktívnom veku je len o 6% nižší ako ľudí v predproduktívnom veku.

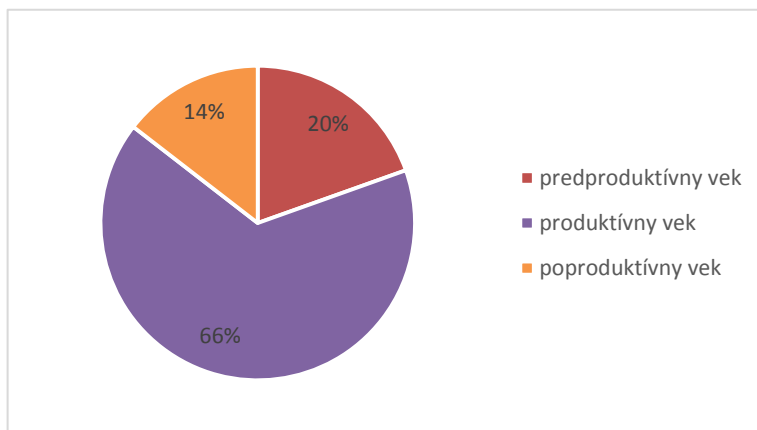
Sumárny prehľad získaných štatistických dát v roku 2015 poukazuje na odchýlku v počte žien v porovnaní s počtom mužov v produktívnom veku 47 % ku 53 %.

TABUĽKA 3 OBYVATELIA PODĽA PRODUKTÍVNEHO VEKU

Predproduktívny vek	Produktívny vek			Poproduktívny vek
	spolu	muži	ženy	
35	118	62	56	26

Zdroj: ŠÚ SR

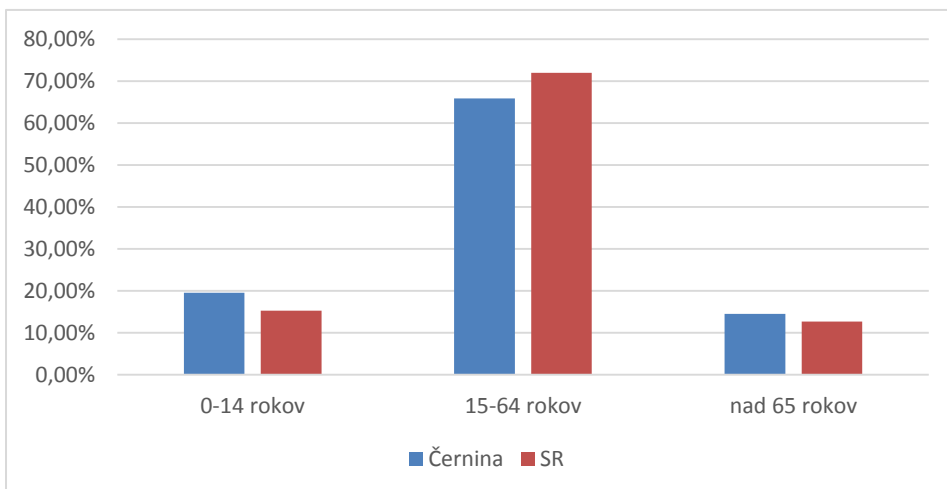
GRAF 4 OBYVATELIA PODĽA PRODUKTÍVNEHO VEKU

Vekové skupiny v obci Černina vo väzbe na ukazovateľ produktivity preukazujú drobné odchýlky v percentuálnom podiele oproti celonárodnému. Vyššie hodnoty dosahujú v prípade obyvateľov obce predproduktívneho a poproduktívneho veku a v produktívnom veku zaznamenávajú pokles.

GRAF 5 OBYVATELIA PODLA PRODUKTÍVNEHO VEKU V OBCI ČERNINA A SR

Korelácia medzi počtom narodených a zomretých obyvateľov obce je relatívne vyrovnaná, ale zároveň zodpovedá za prevažujúce záporné hodnoty v prirodzenom prírastku obyvateľstva. Celkový prírastok obyvateľstva za posledné desaťročie dosahuje nulové alebo záporné hodnoty z toho najnižší, záporný prírastok obec zaznamenala v roku 2010 (-5 obyvateľov).

TABUĽKA 4 BILANCIA PRIRODZENÉHO A CELKOVÉHO PRÍRASTKU OBYVATEĽOV V OBCI ČERNINA

Rok	Narodení	Zomretí	Prirodzený prírastok obyvateľstva	Celkový prírastok obyvateľstva
2006	3	3	0	0
2007	2	1	1	-4
2008	2	2	0	0
2009	4	1	3	0
2010	0	4	-4	-5
2011	4	6	-2	-1
2012	1	3	-2	0
2013	3	3	0	0
2014	3	5	-2	0
2015	0	1	-1	-2

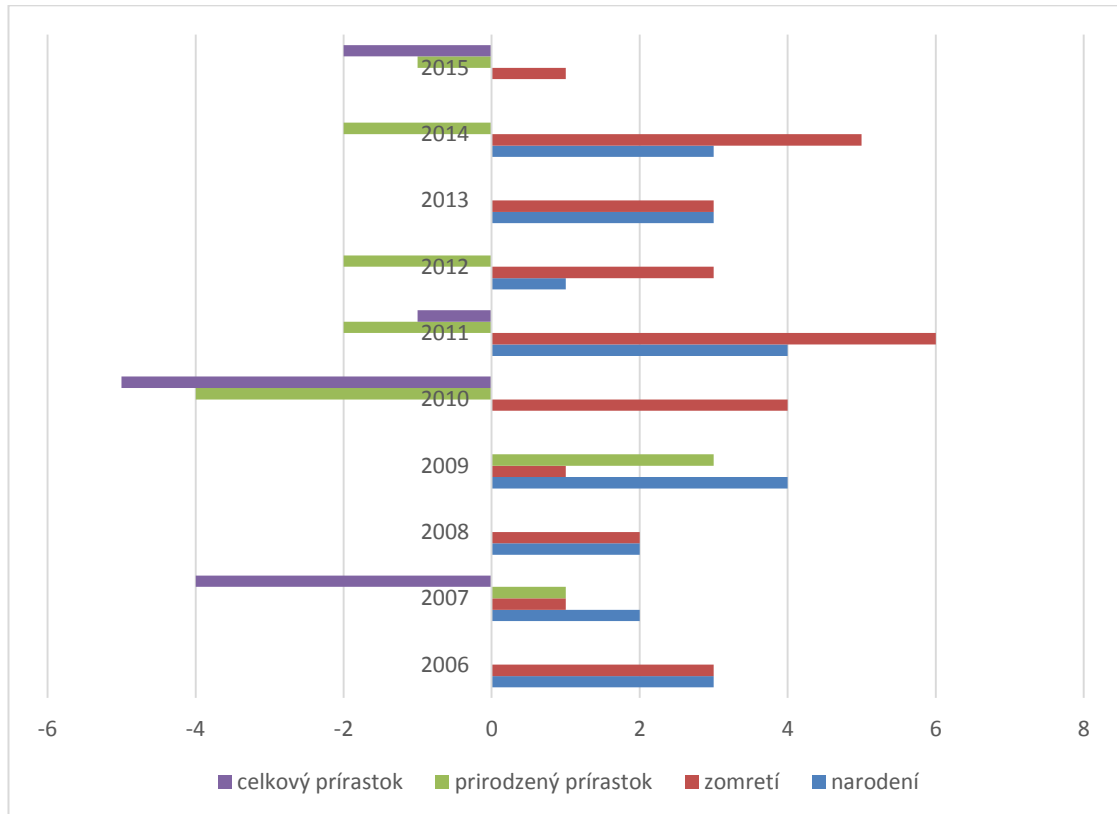
Zdroj: ŠÚ SR

K stagnácii demografického vývoja obce Černina prispieva aj migračné saldo, ktoré najmä v rokoch 2006, 2011 a 2013 preukazuje výraznejšie záporné hodnoty. Táto skutočnosť

sa však kompenzuje sťahovaním nových obyvateľov do obce, takže počet obyvateľov si udržiava pomerne vyrovnanú, pozitívnu hodnotu.

GRAF 6 VÝVOJ PRIRODZENÉHO A CELKOVÉHO PRÍRASTKU

Demografický vývoj v obci Černina ovplyvňuje aj migračné saldo, ktoré najmä v rokoch 2007, 2009 preukazuje najvyššie záporné hodnoty.

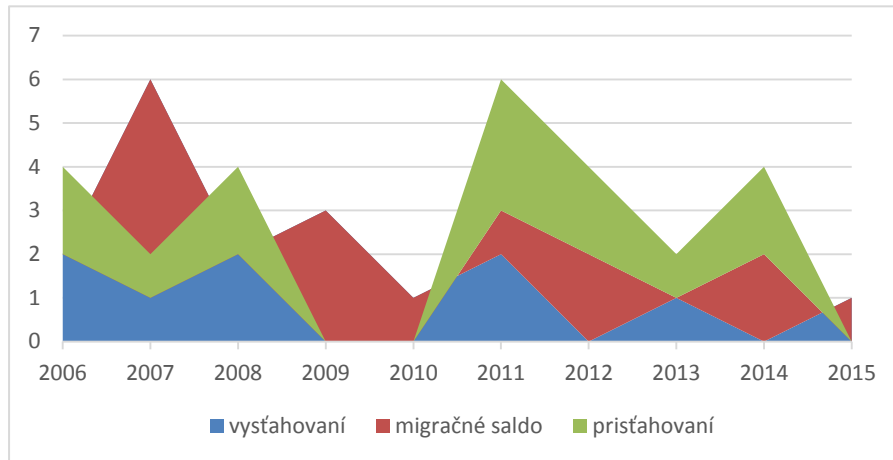
TABUĽKA 5 MIGRAČNÉ SALDO

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vystáňovaní	2	6	2	3	1	2	0	1	0	1
migračné saldo	0	-5	0	-3	-1	1	2	0	2	-1
Pristáňovaní	2	1	2	0	0	3	2	1	2	0

Zdroj: ŠÚ SR

GRAF 7 MIGRAČNÉ SALDO

Domový a bytový fond

Výstavba v obci je charakteristická prevahou povojnovej zástavby so zastúpením základnej občianskej vybavenosti. Veková štruktúra rodinných domov je uspokojujúca, nakoľko väčšina rodinných domov bola postavená v rokoch 1946 až 1970 a od 90-tych rokov minulého storočia začal útlm vo výstavbe. Je predpoklad, že so zlepšením životnej úrovne obyvateľstva dôjde aj k rozšíreniu potreby individuálnej bytovej výstavby a zvráteniu negatívneho trendu demografického vývoja.

Podľa výsledkov SODB v roku 2011 obývalo obec 179 obyvateľov s trvalým pobytom v 45 bytoch, čo predstavuje v priemere 4 obyvateľov na jeden byt. v nižšie uvedenej tabuľke je uvedený prehľad počtu hospodáriacich domácností a obývaných bytov v obci pri sčítaní obyvateľov domov a bytov v roku 2011.

Hospodáriace domácnosti	49
Obývané byty spolu	45
Obývané byty v rodinných domoch	45
Obývané domy	45

Zdroj: ŠÚ SR

Hospodáriacu domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne bývajú v jednom byte a spoločne hradia prevažnú časť hlavných výdavkov domácnosti (výdavky za používanie bytu, stravu, údržbu bytu alebo

domu, výdavky na kúrenie, elektrinu, plyn a iné). Výška spoločného krytia nákladov na domácnosť nerozhoduje.

Obývané byty spolu - byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím určený na trvalé bývanie. Byt má mať východ na spoločnú chodbu, schodisko, ulicu, dvor alebo do iných priestorov. Za byty na účely sčítania sa považovali aj obytné miestnosti v slobodárňach, penziónoch, domoch hotelového typu, domoch opatrovateľskej starostlivosti a pod., ak plnili funkciu trvalého ubytovania na základe výmeru vydaného obecným/mestským/miestnym úradom alebo ním poverenou bytovou správou a boli zameniteľné za inú bytovú jednotku. Za obývaný sa považoval taký byt, v ktorom sa zdržiaval aspoň jeden používateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého používateľ bol dočasne neprítomný.

Obývané byty v rodinných domoch - rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia. Má väčšiu časť roka aspoň jedného používateľa, ale aj byty v rodinných domoch, ktorých používateľ bol dočasne neprítomný.

Obývané domy - Dom bol obývaný, ak sa v ňom nachádzal aspoň jeden obývaný byt alebo v ňom bolo umiestnené zariadenie na hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou bývajúcou osobou.

Národnosť a vierovyznanie:

Podľa údajov posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 (SODB) je 93,37 % obyvateľov obce Černina slovenskej národnosti, 6,08% má nezistenú národnosť a jeden občan je rusínskej národnosti.

Údaje o vierovyznaní poukazujú na skutočnosť, že 86,74% obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi, 6,08% ku gréckokatolíckej, 1,66 % k pravoslávnej cirkvi a jeden obyvateľ k Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia. U 4,97 % obyvateľov nie je zistené vierovyznanie. .

Vzdelanie a zručnosti

Vzdelanostná úroveň obyvateľov obce Černina je zastúpená týmito kategóriami:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	Základné vzdelanie	Učňovské vzdelanie	Stredné odborné bez maturity	Úplné stredné učňovské s maturitou	Úplné stredné odborné s maturitou	Úplné stredné všeobecné	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské Mgr., Ing., dokt.	Vysokoškolské PhD	Bez vzdelania	Nezistené
Osoby Černina	45	23	29	7	23	5	1	2	3	1	38	4
% Černina	24,86%	12,71%	16,02%	3,87%	12,71%	2,76%	0,55%	1,1%	1,66%	0,55%	20,99%	2,21%
% SR	15%	13,40%	9,70%	3,50%	20,20%	4,40%	1,50%	2,30%	10,80%	0,70%	15,70%	2,80%

Zdroj: ŠÚ SR

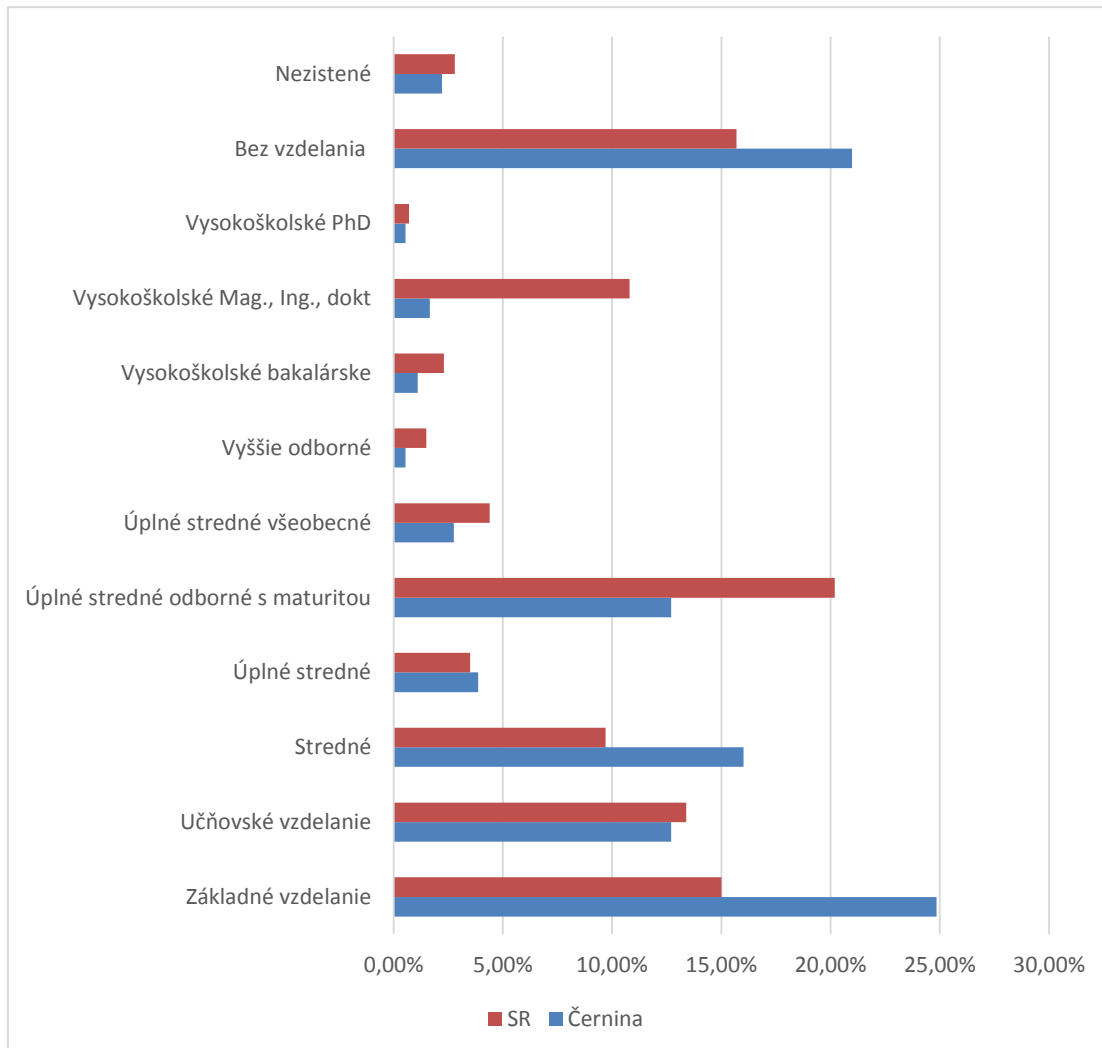
Vzdelanostná úroveň obyvateľov obce znázornená v tabuľke č.6 s grafom odzrkadľuje jej vidiecky charakter a nedostatočnú úroveň vzdelanosti obyvateľov v porovnaní s celoslovenskými štatistikami. Zastúpenie obyvateľov bez vzdelania je 21%. Základné vzdelanie má 24 %, stredné bez maturity 16 % a učňovské vzdelanie má 13 % obyvateľov obce.

Priaznivejšie zastúpenie v porovnaní s úrovňou vzdelania na Slovensku má stredné odborné bez maturity 16%.

Pri detailnejšom porovnaní s celoslovenskými štatistikami najvyšší rozdiel zaznamenáme v prípade obyvateľov so základným vzdelaním, ktorých je takmer o 10 % viac ako v SR a obyvateľov bez vzdelania, ktorých je o 5% viac ako v SR. Naproti tomu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa je o cca 10% a s úplným stredným odborným s maturitou je takmer o 8 % menej v obci Černina.

GRAF 8 PODIEL OBYVATEĽOV PODĽA VZDELANIA V SR A OBCI ČERNINA

Podľa údajov v tabuľke č. 7 najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov obce z hľadiska pohlavia poukazuje, že ženy sú v istých kategóriách základného a stredoškolského vzdelania v nevýhode. Najvýraznejšie sa táto skutočnosť prejavuje u základného vzdelania, kde zo 45 obyvateľov so základným vzdelaním 67 % tvoria ženy. Ďalej v kategórii stredného vzdelania bez maturity, ženy z počtu 29 osôb tvoria 31,11 %. Ďalšiu výraznejšiu odchýlku zaznamenávame v kategórii úplného stredného odborného vzdelania s maturitou, kde ženy predstavujú len 38 % v porovnaní s mužmi. Na druhej strane bez školského vzdelania žije v obci 38 obyvateľov, z ktorých 58 % tvoria muži.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

Obrat v nepomere nastáva u absolventov vysokoškolského štúdia kde ženy tvoria 83% podiel. Preferovanými študijnými odbormi sú spoločenské vedy.

TABUĽKA 7 OBYVATEĽSTVO PODĽA POHLAVIA A DOSIAHNUTÉHO VZDELANIA (2011)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Černina				
Základné		15	30	45
Učňovské (bez maturity)		13	10	23
Stredné odborné (bez maturity)		18	11	29
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		6	1	7
Úplné stredné odborné (s maturitou)		7	16	23
Úplné stredné všeobecné		3	2	5
Vyššie odborné vzdelanie		0	1	1
Vysokoškolské bakalárske		0	2	2
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		1	2	3
Vysokoškolské doktorandské		0	1	1
Vysokoškolské spolu		1	5	6
Študijný odbor	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	1	0	1
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	0	3	3
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	0	2	2
Bez školského vzdelania		22	16	38
Nezistené		1	3	4
Úhrn		86	95	181

Zdroj: SODB

Počítačová gramotnosť:

Zo 179 obyvateľov obce Černina menej ako polovica obyvateľov disponuje zručnosťami v práci s počítačom. Približne 45 % ľudí vie používať internet a 39 % využíva Microsoft Outlook

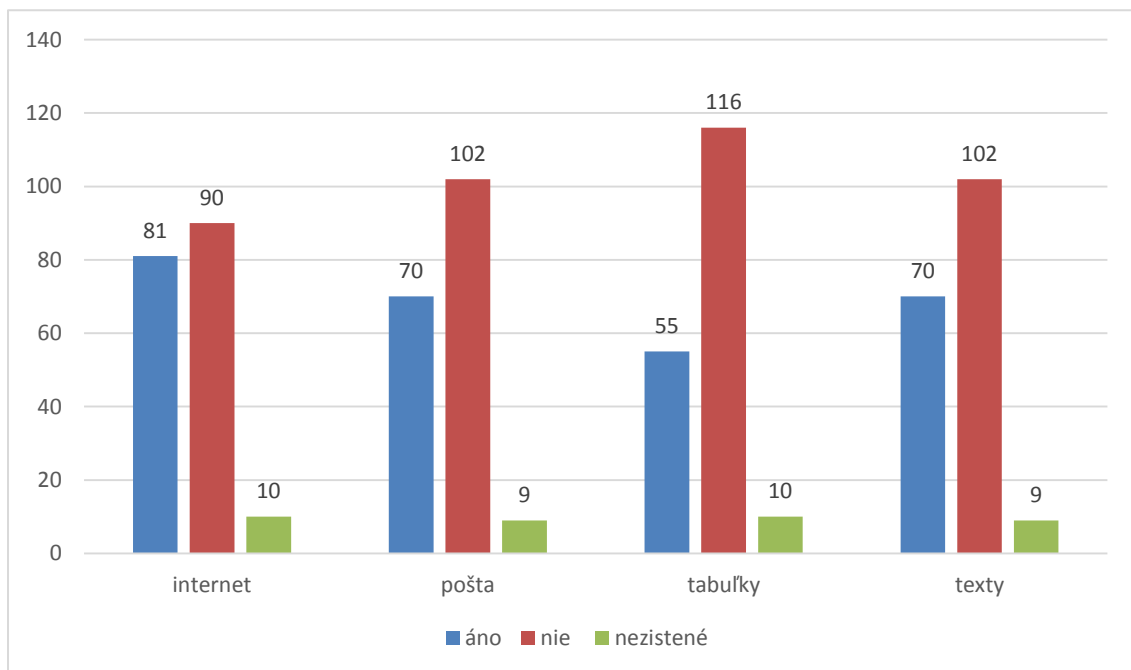
(elektronickú poštu). Microsoft Excel (práca s tabuľkami) ovláda 31 % osôb a Microsoft Word s textovými súbormi pracuje 57 % obyvateľov.

TABUĽKA 8 ZRUČNOSTI OBYVATEĽOV V PRÁCI S PC

aktivita	áno	nie	nezistené	spolu
internet	81	90	10	274
pošta	70	102	9	274
tabuľky	55	116	10	274
texty	70	102	9	274

Zdroj: ŠÚ SR

GRAF 9 ZRUČNOSTI OBYVATEĽOV V PRÁCI S PC

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo:

Nižšie uvedený tabuľkový prehľad poukazuje na celkové rozloženie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2011 z celkového počtu 181 osôb žije v obci 63 ekonomicky aktívnych osôb, teda ľudí schopných

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

vykonávať prácu. z tohto počtu je pracujúcich iba 43 osôb v produktívnom veku a 1 človek v poproduktívnom veku. Obyvateľstvo bez príjmu predstavuje 61 dôchodcov a 49 osôb závislých (deti do 16 rokov a študentov stredných a vysokých škôl) a 5 osôb na rodičovskej dovolenke. Priemerná nezamestnanosť je 13,77%.

V porovnaní s celoslovenským priemerom skupina ekonomicky aktívnych a skupina zamestnaných obce Černina je menej zastúpená. v počte obyvateľov v dôchodkovom veku naopak preukazuje vyššie hodnoty.

TABUĽKA 9 ČLENENIE OBYVATEĽOV PODĽA EKONOMICKEJ AKTÍVNOSTI

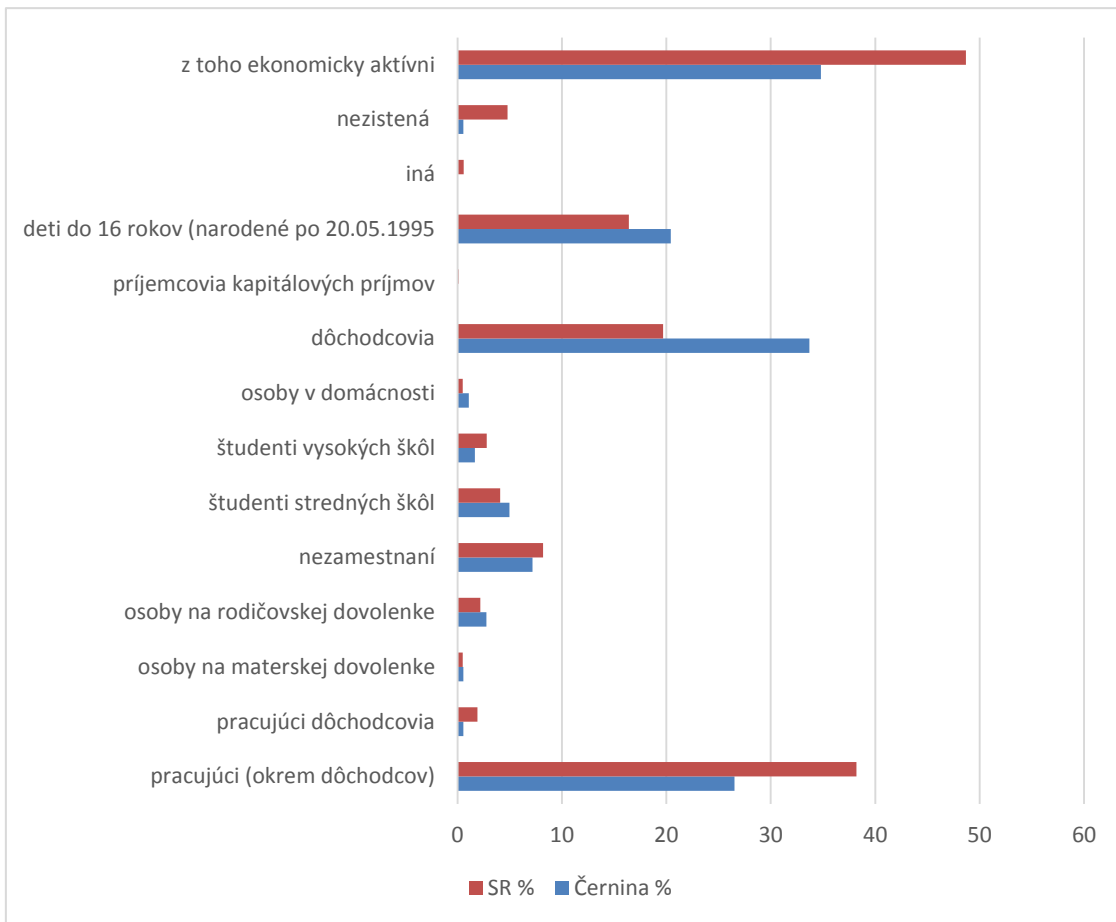
kategória	Počet Černina	% Černina	% SR
ekonomicky aktívni spolu	63	34,8	48,7
pracujúci (okrem dôchodcov)	48	26,5	38,2
osoby na materskej dovolenke	1	0,55	0,5
pracujúci dôchodcovia	1	0,55	1,9
nezamestnaní	13	7,2	8,2
osoby v domácnosti	2	1,1	0,5
ekonomicky neaktívni spolu	66	-	-
osoby na rodičovskej dovolenke	5	2,8	2,2
Nepracujúci dôchodcovia	61	33,7	19,7
Ostatní nezávislí	-	-	-
Osoby závislé spolu	49	-	-
deti do 16 rokov (narodené po 20.05.1995)	37	20,4	16,4
študenti stredných škôl	9	5	4,1
študenti vysokých škôl	3	1,7	2,8
Ostatní závislí nezistení	1	-	-
trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	181	-	-

Zdroj: ŠÚ SR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

GRAF 9 ČLENENIE OBYVATEĽOV PODĽA EKONOMICKEJ AKTÍVNOSTI

TABUĽKA 10 OBYVATEĽSTVO PODĽA POHLAVIA, DOCHÁDZKY DO ZAMESTNANIA A ODVETVIA EK. ČINNOSTI:

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby				Pracujúci v sektore		
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania	Prim.	Sek.	Terc.
Černina spolu	36	27	63	49	9	28	23
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	2	2	4	3			
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	3			
Iná ťažba a dobývanie	1	1	2	1			
Výroba potravín	2	1	3	3			
Výroba textilu	0	1	1	1			
Výroba odevov	2	2	4	3			
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku	1	0	1	1			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu								
Výroba chemikálií a chemických produktov	3	1	4	2				
Výroba a spracovanie kovov	2	0	2	1				
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	1	0	1	1				
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	0	1	0				
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	1	0	1	0				
Iná výroba	1	0	1	1				
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	0	1	1	1				
Zber, úprava a dodávka vody	1	0	1	1				
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	0	1	1	1				
Výstavba budov	1	0	1	1				
Špecializované stavebné práce	5	0	5	2				
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	1	0	1	0				
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	2	3	5	4				
Pozemná doprava a doprava potrubím	2	0	2	2				
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	0	1	1				
Poštové služby a služby kuriérov	1	0	1	1				
Ubytovanie	1	0	1	1				
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1				
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	0	2	2	2				
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	0	1	1	1				
Zdravotníctvo	0	3	3	3				
Sociálna práca bez ubytovania	0	1	1	1				
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	2	2	2				
Ostatné osobné služby	0	2	2	1				
Nezistené	1	2	3	3				

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z celkového počtu 63 ekonomicky aktívnych obyvateľov ženy tvoria 43 %, do zamestnania dochádza 78% obyvateľov, pričom najviac ich pôsobí v sekundárnom sektore a odvetví poľnohospodárstva, stavebných prác, výroby odevov, výroby chemikálií a obchode.

Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa odchádzania za prácou a práce v jednotlivých sektoroch v obci Černina:

TABUĽKA 11 ZAMESTNANOSŤ PODĽA SEKTOROV

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo spolu	63
Odchádzajúce za prácou	49
Pracujúce v primárnom sektore	9
Pracujúce v sekundárnom sektore	28
Pracujúce v terciárnom sektore	23

Zdroj: ŠÚ SR

Zložité sociálno – ekonomické podmienky v regióne, málo príležitostí a pomerne vysoká miera nezamestnanosti nútia veľmi často najmä mladých, perspektívnych a pracovitých obyvateľov opúšťať región a odísť za živobytím do iných kútov sveta ako za čias najväčších hospodárskych kríz v minulosti.

Úroveň nezamestnanosti v obci

Priemerná nezamestnanosť v okrese Humenné je 13,77% a v obci Černina momentálne žijú dvaja obyvatelia vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie na UPSVaR a jeden obyvateľ je poberateľom aktivačného príspevku a vykonáva menšie obecné služby.

Zhrnutie:

- Trend demografického vývoja, pôrodnosť, mortalita obyvateľov obce v poslednom desaťročí stagnuje a prirodzený prírastok obyvateľov vykazuje menšie záporné hodnoty,
- V produktívnom veku je najviac zastúpená kategória ľudí medzi 30-34 rokov a najmenej medzi 45-49 rokom veku
- Počet ľudí v dôchodkovom veku má mierne stúpajúcu tendenciu
- Migračné saldo v roku 2007 zaznamenalo najvyšší prepád a v ďalších rokoch len nízke hodnoty
- Nižšia úroveň vzdelanosti, vo vzdelanostnej štruktúre má vysoký podiel 36,5% obyvateľov so žiadnym alebo základným vzdelaním. v rámci dosiahnutého stredoškolského vzdelania výrazne dominujú muži. v kategórii dosiahnutého vysokoškolského vzdelania významnejší podiel tvoria ženy, čo jasne dokazuje zlepšujúci sa trend vo vzdelanosti žien mladšej generácie
- 2011 z celkového počtu 181 osôb žije v obci 63 ekonomicky aktívnych osôb, teda ľudí schopných vykonávať prácu. z tohto počtu je pracujúcich iba 43 osôb v produktívnom veku. Najviac obyvateľov pracuje v sekundárnom sektore

1.4 ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

Obec Černina zabezpečuje financovanie svojich potrieb najmä z dotácií štátneho rozpočtu a vlastných príjmov, pričom základný príjem tvoria podielové dane. Vzhľadom na počet obyvateľov sú podielové dane nízke a umožňujú financovanie prác len bežnej údržby v obci. Svoje finančné záväzky si obec pravidelne plní.

Celková nadobúdacia hodnota majetku obce Černina (strana aktív) k 31.12.2014 je 259 395,54 eur a celková posledná účtovná hodnota majetku k 31.12.2014 obce (strana pasív) je 150 899,63 eur.

Hlavné riziká a neistoty, ktoré ovplyvňujú vývoj budúcich príjmov a tým aj rozvoj a fungovanie obce ako samosprávneho celku, sú príjmy z podielov na daniach v správe štátu a príjmy z výnosov miestnych daní a poplatkov.

TABUĽKA 12 HOSPODÁRENIE OBCE V ROKOCH 2012 - 2015

Vybrané ukazovatele v €	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Bežné príjmy	30071,51	42245,57	61373,99	47854,96
Bežné výdavky	25289,49	36568,55	51546,32	42687,31
Kapitálové príjmy	0	0	2000,00	0
Kapitálové výdavky	925,00	415,73	2788,88	243,72
Výdavky spolu	26214,49	36984,28	54335,20	42443,59

Zdroj: OcÚ Černina

Hnuteľný a nehnuteľný majetok obce zahŕňa obecný úrad, kultúrny dom, dom smútku, požiarna zbrojnica, budova bývalej základnej školy so školským bytom, vodný tok pretekajúci cez obec, pozemky v intraviláne obce.

Černina je malou obcou, ale samospráva sa v súčinnosti s obyvateľmi a aktivačnými pracovníkmi snaží v rámci svojich skromných možností o jej neustály rozvoj a modernizáciu. Dôkazom sú aj realizované investičné projekty ako výstavba detského ihriska a rekonštrukcia kultúrneho domu.

Na základe analýzy investičných zámerov obce sa predpokladá rast dlhodobého majetku, ktorý je však podmienený získaním finančných zdrojov zo štátnych dotácií a európskych fondov.

TABUĽKA 13 PREHĽAD INVESTIČNÝCH AKTIVÍT V OBCE OD ROKU 2010

Názov projektu	Celkové náklady na projekt	Dotácia/grant
<i>Rekonštrukcia hlavného križa na cintoríne</i>	<i>920,00</i>	<i>obec</i>
<i>Výstavba detského ihriska</i>	<i>2788,88</i>	<i>PSK/obec</i>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

<i>Rekonštrukcia obecného úradu</i>	<i>56856,07</i>	<i>PPA/obec</i>
<i>Odkúpenie budovy ZŠ</i>	<i>925,00</i>	<i>obec</i>
<i>Hygienické vybavenie OcÚ</i>	<i>3585,00</i>	<i>MVaRR</i>
<i>NEW BTS 1102KO 17332_GEOä1101KO)-po-krytie sig-nálom ORANGE</i>	<i>cca 50 000,00</i>	<i>TOWERCOM a.s</i>

Zdroj: OcÚ Černina

Prioritným záujmom obce v ďalšom programovacom období z hľadiska investičných projektov sú protipovodňové opatrenia, rekonštrukcia nevyužívaných budov vo vlastníctve obce pre poskytovanie potrebných služieb v obci, rekonštrukcia ciest, rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ a vybudovanie vodovodu.

Popis ekonomických zdrojov

Vývoj podnikateľského sektoru od roku 2005 do 2015 naznačuje priaznivý vývoj podnikania fyzických osôb, len v roku 2010 nastáva preukazný pokles pravdepodobne spôsobený dočasným pozastavením živnosti. Prekvapujúcim zostáva úplná absencia podnikania samostatne hospodáriacich roľníkov napriek optimálnym podmienkam pre tento typ podnikania na území obce. Trend podnikania právnických osôb zostáva stabilizovaný.

TABUĽKA 14 VÝVOJ POČTU PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV V OBCE ČERNINA

roky	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fyzické osoby	5	5	8	8	7	4	5	6	8	7	9
Živnostníci	5	5	8	8	7	4	5	6	8	7	9
SHR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Právnické osoby	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3

Zdroj: ŠÚ SR

Podnikateľské subjekty v obci:

Z údajov Živnostenského a obchodného registra je zrejмый stav zastúpenia podnikateľského sektoru v obci Černina:

- Právnické osoby aktuálne vykonávajúce činnosť: AGRO-TREND spol.s.r.o., ktorá pôsobí v oblasti poľnohospodárstva.

- Fyzické osoby aktuálne vykonávajúce činnosť ako SZČO: Sedem subjektov s predmetom činnosti ako obchod, reklamné a marketingové služby, služby osobnej hygieny, stavebné práce, kaderníctvo

V obci neprevádzkuje činnosť žiaden (registrovaný/neregistrovaný) samostatne hospodáriaci roľník.

Väčšina SZČO pozastavila alebo ukončila svoju činnosť z dôvodu nepriaznivého podnikateľského prostredia v regióne.

Zhrnutie

- Podnikateľské prostredie je priaznivejšie naklonené zastúpeniu pre SZČO, ktoré zaznamenávajú istý progres. Zastúpenie právnických osôb má ustálené zastúpenie
- Najčastejším predmetom podnikania sú činnosti v poľnohospodárstve, stavebníctve, obchod a doprava
- Negatívnym ukazovateľom je úplná absencia samostatne hospodáriacich roľníkov napriek vhodným podmienkam pre poľnohospodársku činnosť
- Ako prioritný cieľ si obec stanovila rekonštrukciu nevyužívaných budov vo vlastníctve obce pre poskytovanie potrebných služieb v obci, rekonštrukciu ciest, rekonštrukciu budovy bývalej ZŠ, protipovodňové opatrenia a vybudovanie vodovodu.

1.5 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNEHO ROZVOJA

Kataster obce Černiny leží v Ohradzianskej kotline medzi Laboreckou a Ondavskou vrchovinou patriacich do oblasti Nízkych Beskýd subprovincie Vnútorých Východných Karpát,

provincie Východné Karpaty, podsústavy Karpát, alpsko-himalajskej sústavy. Miestne lesy sú bohaté na lesné plody. Na území plošne nezasahuje žiaden rekreačný krajinný celok rovnako sa v takto vymedzenom území nenachádza žiadne stredisko či základňa rekreácie a cestovného ruchu. Územím nie sú trasované žiadne turisticky značené chodníky, je vhodné na nenáročné turistické a rekreačné vychádzky, relaxáciu, zber lesných plodov a pod.

Pôdny fond

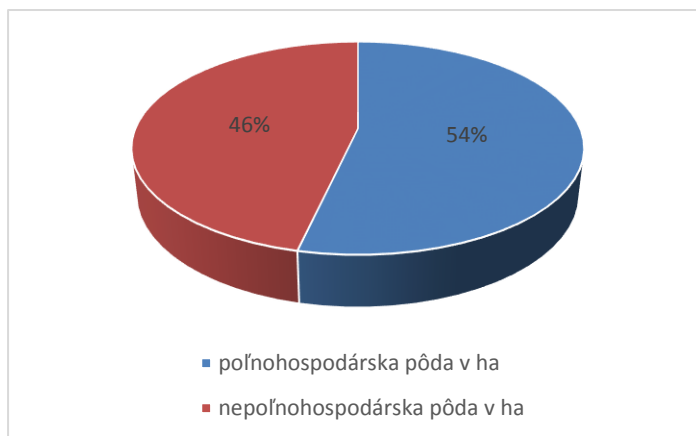
Na celkovej rozlohe 740 ha predstavuje poľnohospodárska pôda 397 ha a nepoľnohospodárska pôda 344 ha.

TABUĽKA 15 ČLENENIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ A NEPOĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Poľnohospodárska pôda			Spolu	Nepoľnohospodárska pôda				Spolu
Pôda orná	Trvalé kultúry Záhrady	TTP		Lesný pozemok	Vodná plocha	Plocha zastavané nádvorcia	Plocha ostatná	
153 ha	10 ha	234 ha	397 ha	294 ha	4 ha	17 ha	29 ha	344 ha

ZDROJ: ŠÚ SR

GRAF 10 ČLENENIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ A NEPOĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

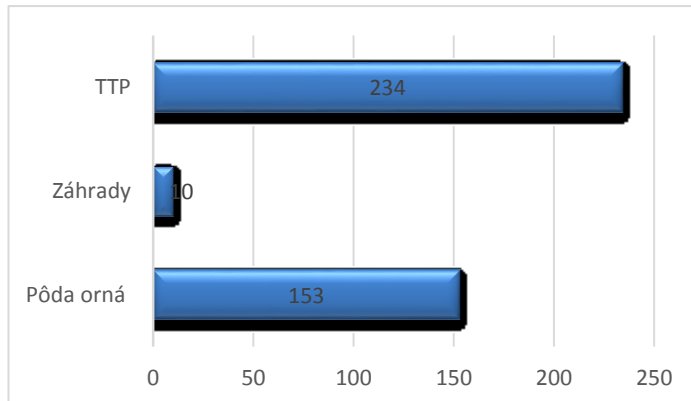
Pôda v extraviláne nie je dostatočne využívaná a jej nevyužitím je znehodnotená náletovými a invazívnymi druhmi rastlín. Orná pôda z celkového výmeru poľnohospodárskej

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Černina

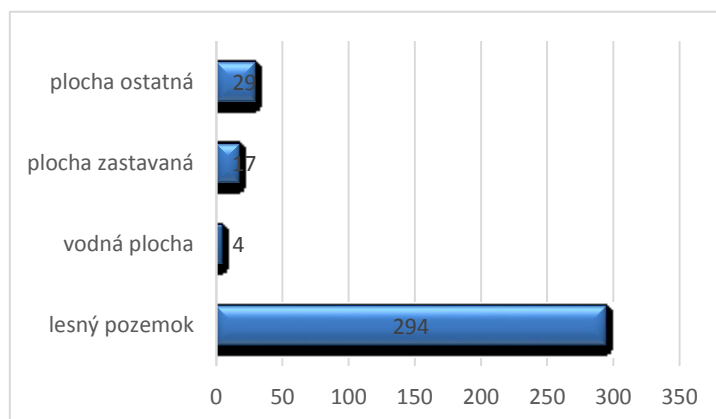
pôdy predstavuje 38,54 % (153 ha) plochy, najväčšiu plochu tvoria trvalo trávnaté porasty tvoria podiel 58,94 % (234 ha) a najmenej záhrady 2,52% (10 ha). Obec je vlastníkom 911 m² TTP.

GRAF 11 ČLENENIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Nepoľnohospodársku pôdu tvoria z najväčšej časti lesné pozemky 85,47% (294 ha), plocha ostatná 8,43% (29 ha) a môžeme spomenúť ešte vodné plochy (4 ha) v rozsahu 1,16%, zvyšok sú zastavané plochy. Poľnohospodárska pôda je obrábaná spoločnosťou AGRO-TREND Černina.

GRAF 12 ČLENENIE NEPOĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Skúsenosti obyvateľov obce z minulosti potvrdzujú, že územie vytvára optimálne podmienky pre pestovanie zemiakov, pšenice, ovsu, repky olejnej a ovsu. V minulosti sa pasienky